

EXPUNERE DE MOTIVE

În cadrul activității Comitetului de experți al Consiliului Europei asupra funcționării convențiilor europene în domeniul penal (PC-OC) au fost relevate anumite dificultăți cu care statele părți se confruntă în aplicarea Convenției europene de asistență judiciară în materie penală și a Protocolului său adițional, ratificate de România prin Legea nr.236/1998, precum și existența anumitor situații care nu sunt reglementate de aceste instrumente internaționale. Comitetul a ajuns la concluzia că maniera cea mai adecvată și pragmatică de a remedia aceste dificultăți ar fi adoptarea unui al doilea Protocol adițional, întocmind, în acest sens, proiectul protocolului.

Cel de-al doilea Protocol adițional la Convenția europeană de asistență judiciară în materie penală a fost adoptat la 19 septembrie 2001, în cadrul celei de-a 765-a reuniuni a Comitetului Delegaților Miniștrilor și a fost deschis spre semnare la 8 noiembrie 2001, la Strasbourg, cu ocazia celei de-a 109-a sesiuni a Comitetului de Miniștri, dată la care a și fost semnat de România. Până în prezent, Protocolul a fost semnat de 22 de state și ratificat de 6 (Albania, Danemarca, Polonia, Letonia, Lituania și Bulgaria). Conform prevederilor art.30 ale Protocolului, în urma depunerii celui de-al treilea instrument de ratificare, acest instrument internațional a intrat în vigoare la 1 februarie 2004.

Protocolul are ca scop întărirea capacității statelor membre ale Consiliului Europei și a statelor partenere de a reacționa eficient la criminalitate. Acest scop este atins prin actualizarea dispozițiilor care guvernează asistența judiciară în materie penală, diversificând situațiile în care asistența poate fi solicitată, facilitând astfel cooperarea juridică internațională, conferindu-i un plus de celeritate și suplețe.

De asemenea, cel de-al doilea Protocol adițional la Convenția europeană de asistență judiciară în materie penală are în vedere evoluția politică și socială din Europa și mutațiile tehnologice intervenite în lumea întreagă.

Cel de-al doilea Protocol adițional la Convenția europeană de asistență judiciară în materie penală este structurat în trei capitole.

Primul capitol cuprinde prevederi referitoare la modificarea Convenției europene de asistență judiciară în materie penală, îndeosebi sub aspectul creșterii celerității soluționării cererilor de asistență judiciară. Articolul 4 al Protocolului modifică art.15 din Convenție, în sensul că sistematizează și modifică procedura de transmitere a cererilor de asistență, în funcție de situațiile ivite. Astfel, pentru marea majoritate a situațiilor s-a inclus posibilitatea transmiterii directe a cererilor de asistență între organele judiciare, cu posibilitatea impunerii, prin declarații, a unor condiții. De asemenea, s-a reglementat posibilitatea transmiterii cererilor și a actelor judiciare prin intermediul mijloacelor electronice de comunicație.

Cel de-al doilea capitol al Protocolului cuprinde forme moderne de asistență judiciară în materie penală, precum audierea prin videoconferință și conferință telefonică, transmiterea spontană de informații, supravegherea transfrontalieră, livrările supravegheate, anchetele sub acoperire, echipele comune de anchetă. De asemenea,

Protocolul cuprinde dispoziții referitoare la protecția martorilor și a datelor cu caracter personal.

Capitolul al treilea conține prevederi finale referitoare la semnarea și intrarea în vigoare a Protocolului, aplicare teritorială, formularea de rezerve și denunțare.

Dispozițiile Protocolului adițional sunt compatibile cu normele din dreptul intern român, astfel cum sunt prevăzute în Codul de procedură penală, îndeosebi sub aspectul modificărilor substanțiale introduse prin Legea nr.281/2003 privind modificarea și completarea Codului de procedura penală și a unor legi speciale, cu modificările ulterioare, Legea nr.39/2003 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate și Legea nr.682/2002 privind protecția martorilor. De asemenea, Ministerul Justiției a elaborat proiectul unei noi legi privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, lege ce reglementează într-un context mai larg și de o manieră concertată aspectele specifice, înlocuind actele normative în materie. Numeroase prevederi ale celui de-al doilea Protocol adițional sunt reflectate în acest nou act normativ.

Prevederile celui de-al doilea Protocol adițional la Convenția europeană de asistență judiciară internațională în materie penală sunt armonizate cu cele ale Convenției Uniunii Europene privind asistența judiciară internațională în materie penală, adoptată din 29 mai 2000, care este parte a acquis-ului comunitar în domeniul justiției și afacerilor interne. Ratificarea de către România a acestui instrument juridic deosebit de util în materia cooperării internaționale reprezintă un demers extrem de important în procesul de aderare la Uniunea Europeană, sens în care propunem ca prezentul proiect de Lege să fie adoptat în regim de urgență, în baza art.76 alin.(3) din Constituția României, republicată.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, pe care vă rugăm să-l aprobați.

PRIM-MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE